

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

Кафедра біоморфології хребетних ім. акад. В.Г. Касьяненка

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету ветеринарної медицини
_____ **Олександр ВАЛЬЧУК**
«_____» _____ 2026р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри біоморфології хребетних
ім. акад. В. Г. Касьяненка
Протокол № 11 від 13.05.2026р.
Завідувач кафедри

_____ **Олег МЕЛЬНИК**

”РОЗГЛЯНУТО ”

Гарант ОП

к. вет. н., доцент

_____ **Володимир МЕЛЬНИК**

ПОГОДЖЕНО

Голова біоетичної комісії НУБіП України

_____ **Олег МЕЛЬНИК**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ ТА
ІСТОРІЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ**

Галузь знань Н сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
Спеціальність Н6 ветеринарна медицина
Освітня програма «Ветеринарна медицина»
Факультет Ветеринарної медицини
Розробники: Рудик Станіслав Костянтинович, доктор ветеринарних наук, професор;
Стегней Микола Михайлович, кандидат ветеринарних наук, доцент.

Київ – 2026 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра біоморфології хребетних ім. акад. В.Г. Касьяненка

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет ветеринарної медицини
“ ___ ” _____ 2026р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
**ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ ТА
ІСТОРІЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ**

Галузь знань: Н – сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина

Спеціальність: Нб – ветеринарна медицина

Освітня програма: «Ветеринарна медицина»

Факультет ветеринарної медицини

Розробники:

професор, доктор ветеринарних наук, професор Рудик
Станіслав Костянтинович;

доцент, кандидат ветеринарних наук, доцент Стегней Микола
Михайлович;

Київ – 2026 р.

1. Мета, завдання, компетентності та програмні ресурси навчальної дисципліни

Мета. Гуманна і ветеринарна медицина з моменту зародження справи лікування розвивалися спільно, але в останнє тисячоліття ветеринарія відокремила у самостійну галузь. Глибокий невід’ємний зв’язок цих галузей медицини у першу чергу зумовлений метою захистити людство від хвороб, що можуть бути передані від тварин – зооантропонозів (їх нараховують понад 150). Цей факт має свій відбиток у відомому висловлюванні: „Medicina hominem curat, veterinaria hominam tatem” (медицина оберігає людину, а ветеринарія оберігає людство), яке вперше було проголошено у 1884 році видатним ветеринарним лікарем С.С. Євсеєнком.

Не зважаючи на специфічність ветеринарної медицини, що відрізняє її від гуманної, наведений афоризм зближує обидві галузі знань. Історія ветеринарної медицини має велике значення для формування майбутнього ветеринарного лікаря, оскільки цим розширюється його ідеальний й культурний світогляд, виховується патріотизм, гордість і любов до своєї професії.

Історія ветеринарної медицини як наука і предмет викладання відіграють важливу роль у системі підготовки фахівців ветеринарної медицини, формуванні наукового світогляду і соціально-політичної позиції, підвищення загального і професійно-культурного рівня. Як складова частина загальної історії науки і культури історія ветеринарної медицини і гуманної відображає становлення ідей лікувальної справи в минулому і нині, дає критерії для правильного розуміння розвитку лікувальної справи.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Знання та розуміння предметної галузі та професії.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності(СК):

СК 17. Здатність здійснювати маркетинг і менеджмент ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині.

СК19. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

програмні результати навчання

ПРН1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.

ПРН 2. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.

ПРН 11. Узагальнювати та аналізувати інформацію щодо ефективності роботи ветеринарних фахівців різного підпорядкування.

ПРН 16. Знати принципи та методи маркетингу і менеджменту ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині.

Компетенції Першого дня

1. Демонструвати розуміння етичних та правових рамок, в яких має працювати лікар ветеринарної медицини, включаючи професійні аспекти, аспекти, що пов'язані з благополуччям тварин, власників тварин, громадським здоров'ям, суспільні та екологічні аспекти, пов'язані з професійною діяльністю.

2. Розуміти методи наукових досліджень, внесок фундаментальних і прикладних досліджень у науку та реалізацію принципу 3Rs (Replacement, Reduction, Refinement - Заміна, Скорочення, Удосконалення).

3. Демонструвати базові знання з організації, управління та законодавства, пов'язаного з ветеринарною практикою. Розуміти економічний та емоційний контекст, в якому працює лікар ветеринарної медицини.

6. Впроваджувати принципи ефективної міжособистісної взаємодії, включаючи комунікацію, лідерство, управління, роботу в команді, взаємоповагу та інші «м'які» навички.

9. Вміти критично мислити, здійснювати перегляд та оцінку літератури та презентацій.

12. Використовувати професійні здібності для сприяння розвитку ветеринарних знань та реалізації концепції "Єдине здоров'я" з метою сприяння здоров'ю, безпеці та благополуччю тварин, людини і навколишнього середовища, а також досягнення Цілей сталого розвитку ООН.

26. Отримувати доступ до відповідних джерел інформування та Законодавства, що стосуються догляду за тваринами та забезпечення їх благополуччя, переміщення тварин, нотифікацій щодо догляду за тваринами та їх добробутом, переміщенням тварин, хвороб, що підлягають повідомленню, використання лікарських засобів, включаючи відповідальне використання антимікробних препаратів.

38. Консультувати населення та впроваджувати програми профілактики та ліквідації хвороб відповідно до захворювання та виду тварин, прийнятих стандартів здоров'я тварин, їх добробуту, громадського здоров'я та охорони навколишнього середовища.

2. Програма і структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	тижні	усього	у тому числі				
			л	п	сем	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Вступ до спеціальності							
Тема 1. Сьогодення та перспективи розвитку факультету ветеринарної медицини.	1	2	2				4
Тема 2. Кафедра біоморфології хребетних ім. акад. В.Г. Касьяненка: історія, події і дати.	2	2	2				4
Тема 3. Минуле та сьогодення кафедри ветеринарної репродуктології;	3	2	2				4
Тема 4. "Роль біохімії у підготовці лікаря ветеринарної медицини".	4	2	2				4
Тема 5. Фізіологія і		2	2				3

фармакологія у ветеринарній медицині: роль у формуванні сучасного фахівця.	5						
Тема 6. Історія становлення кафедри гігієни тварин і харчових продуктів ім. проф. А.К. Скороходька та формування компетентностей лікаря ветеринарної медицини при вивченні профільних дисциплін.	6	2	2				2
Тема 7."Кафедра ветеринарної епідеміології та охорони здоров'я тварин НУБіП України: місія, структура та роль у підготовці ветеринарних фахівців"	7	2	2				2
Тема 8. Історичні аспекти кафедри ветеринарної хірургії ім. І.О. Поваженко.	8	2	2				2
Тема 9. Кафедра внутрішніх хвороб тварин в історичному аспекті.	9	2	2				2
Разом за змістовим модулем 1		45	18				27
Змістовий модуль 2. Історія ветеринарної медицини							
Тема 10. Історія становлення лікувальної справи в Україні.	10	2	2				5
Тема 11. Лікувальна справа та тваринництво періоду розселення східних слов'ян та Київської Русі (VI-VIII ст.).	11	2	2				5
Тема 12. Лікувальна справа та тваринництво Козацької доби в Україні.	12	2	2				6
Тема 13. Лікувальна справа та тваринництво в Україні в період XVIII – початку XX ст.	13	2	2				6
Тема 14. Лікувальна справа та тваринництво в Україні у XX ст. Історія становлення	14	2	2				6
Тема 15. Вища ветеринарна освіта в Україні.	15	2	2				5
Разом за змістовим модулем 2		45	12				33
Усього годин		90	30				60
Курсовий проект (робота) з _____ _____ (якщо є в робочому навчальному плані)			-	-	-		-
Усього годин		90	30				60

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сьогодення та перспективи розвитку факультету ветеринарної медицини.	2
2	Кафедра біоморфології хребетних ім. акад. В.Г. Касьяненка: історія, події і дати.	2
3	Минуле та сьогодення кафедри ветеринарної репродуктології;	2
4	"Роль біохімії у підготовці лікаря ветеринарної медицини".	2
5	Фізіологія і фармакологія у ветеринарній медицині, її роль у формуванні сучасного фахівця.	2
6	Історія становлення кафедри гігієни тварин і харчових продуктів ім. проф. А.К. Скороходька та формування компетентностей лікаря ветеринарної медицини при вивченні профільних дисциплін.	2
7	"Кафедра ветеринарної епідеміології та охорони здоров'я тварин НУБіП України: місія, структура та роль у підготовці ветеринарних фахівців"	2
8	Історичні аспекти кафедри ветеринарної хірургії ім. І.О. Поваженко.	2
9	Кафедра внутрішніх хвороб тварин в історичному аспекті.	2
10	Історія становлення лікувальної справи в Україні.	2
11	Лікувальна справа та тваринництво періоду розселення східних слов'ян та Київської Русі (VI-VIII ст.).	2
12	Лікувальна справа та тваринництво Козацької доби в Україні.	2
13	Лікувальна справа та тваринництво в Україні в період XVIII – початку XX ст.	2
14	Лікувальна справа та тваринництво в Україні у XX ст. Історія становлення	2
15	Вища ветеринарна освіта в Україні.	2

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування на анатомічних препаратах;
- співбесіда;
- тестування;
- здача колоквиумів.

7. Методи навчання:

- словесний матеріал (лекція, дискусія, співбесіда);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод демонстрації будови органів на наочному матеріалі);
- самостійна робота;
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Вступ до спеціальності		
	Сьогодення та перспективи розвитку факультету ветеринарної медицини.	12
	Кафедра біоморфології хребетних ім. акад. В.Г. Касьяненко: історія, події і дати.	11
	Минуле та сьогодення кафедри ветеринарної репродуктології;	11
	"Роль біохімії у підготовці лікаря ветеринарної медицини".	11
	Фізіологія і фармакологія у ветеринарній медицині: роль у формуванні сучасного фахівця.	11
	Історія становлення кафедри гігієни тварин і харчових продуктів ім. проф. А.К. Скороходька та формування компетентностей лікаря ветеринарної медицини при вивченні профільних дисциплін.	10
	"Кафедра ветеринарної епідеміології та охорони здоров'я тварин НУБіП України: місія, структура та роль у підготовці ветеринарних фахівців"	11
	Історичні аспекти кафедри ветеринарної хірургії ім. І.О. Поваженко.	11
Модульна контрольна робота 1		50
Всього за модулем 1		100
Модуль 2 Історія ветеринарної медицини		
	Історія становлення лікувальної справи в Україні.	11
	Лікувальна справа та тваринництво	12

	періоду розселення східних слов'ян та Київської Русі (VI-VIII ст.).	
	Лікувальна справа та тваринництво Козацької доби в Україні.	12
	Лікувальна справа та тваринництво в Україні в період XVIII – початку XX ст.	12
	Лікувальна справа та тваринництво в Україні у XX ст. Історія становлення	11
	Вища ветеринарна освіта в Україні.	12
Модульна контрольна робота 2.		50
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	
Курсовий проект/робота (за наявності)		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1408>

посилання на цифрові освітні ресурси;

- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

10. Рекомендована джерела інформації

Основна література

1. П. І. Вербицький, П. П. Достоєвський, С. К. Рудик Історія ветеринарної медицини України // Київ „Ветінформ” 2002.
2. Рудик С.К. Курс лекцій з історії ветеринарної медицини // Київ, Арістей”, 2005
3. Рудик С.К. Нариси з історії ветеринарної медицини // Київ, УСГА, 2006.
4. Рудик С.К. Історія становлення ветеринарної служби в Україні // Київ, Бронт, 1995.
5. Рудик С.К. Коротка історія ветеринарної медицини України // Київ, АНВШУ, 2005.
6. Станіслав Рудик, Костянтин Рудик Історія всесвітньої ветеринарної освіти // Київ, 2002.

Допоміжна література

1. Рудик С.К. З історії лікування тварин в Україні // Київ, УСГА,1996.
2. Рудик С.К. Становлення лікування людини і тварин // Київ, УСГА, Артек” 1996.
3. Рудик С.К. Коротка історія лікування тварин // Київ, УСГА „Артек”, 1996.
4. Рудик С.К. Історія ветеринарної медицини Київщини // Київ „Агро-Світ”, 2000.
5. Станіслав Рудик Мова українських тваринників // Київ, АНВШУ, 2003.
6. Станіслав Рудик Тварини в житті та побуті українського народу // Київ, АНВШУ, 2005.
7. Рудик С.К. Тварини, лікувальна справа та освіта держави Запорозька Січ // Київ, Міжнародна асоціація „Козацтво”, 2006.
8. Станіслав Рудик Моя ALMA MATER // Київ, НАУ,2007.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра біоморфології хребетних ім. акад. В.Г. Касьяненка

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет ветеринарної медицини
“ ___ ” _____ 2026р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ ТА ІСТОРІЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ**

Галузь знань: Н – сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина

Спеціальність: Н6 – ветеринарна медицина

Освітньо-професійна програма: «Ветеринарна медицина»

Факультет ветеринарної медицини

Розробники:

професор, доктор ветеринарних наук, професор Рудик Станіслав
Костянтинович;

доцент, кандидат ветеринарних наук, доцент Стегней Микола
Михайлович;

Київ – 2026 р.